

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.07.2021
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	20.03.2023
Avaldamismärge:	RT I, 02.06.2021, 20

Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seadus

Vastu võetud 19.06.2008
[RT I 2008, 33, 202](#)
 jõustumine 01.08.2008

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
10.06.2009	RT I 2009, 34, 224	01.01.2010, osaliselt 01.07.2009
11.11.2009	RT I 2009, 56, 375	01.01.2010
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
10.06.2010	RT I 2010, 35, 193	08.07.2010
23.02.2011	RT I, 15.03.2011, 13	25.03.2011
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 4	01.07.2014
19.06.2014	RT I, 12.07.2014, 1	01.01.2015
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.
11.12.2014	RT I, 30.12.2014, 2	01.01.2015
11.06.2015	RT I, 30.06.2015, 4	01.09.2015, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ⁴ lõike 2 alusel asendatud sõna „Põllumajandusministeerium” sõnaga „Maaeluministeerium” vastavas käändes.
23.02.2017	RT I, 14.03.2017, 1	24.03.2017, osaliselt 01.04.2017
13.06.2018	RT I, 06.07.2018, 2	16.07.2018, osaliselt 01.09.2018
05.12.2018	RT I, 19.12.2018, 17	29.12.2018
20.02.2019	RT I, 13.03.2019, 2	15.03.2019
20.02.2019	RT I, 15.03.2019, 6	25.03.2019
04.05.2020	RT I, 15.05.2020, 1	25.05.2020
10.06.2020	RT I, 01.07.2020, 1	01.01.2021
19.05.2021	RT I, 02.06.2021, 2	01.07.2021

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesoleva seadusega sätestatakse riiklikud abinõud põllumajandusturu tasakaalustatud arenguks, tarbija varustamiseks kvaliteetse toiduga, põllumajandustoodete tasuvaks tootmiseks, maapiirkonna muu majandustegevuse (edaspidi *maamajandustegevus*) arendamiseks ning maapiirkonna elanikele rahuldava elatusaseme ja maapiirkonna tasakaalustatud arengu tagamiseks, riiklike abinõude rakendamise järelevalve alused ja ulatus ning vastutus käesoleva seaduse rikkumise eest.
[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2. Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise riiklikud abinõud

Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise riiklikud abinõud käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) riigiabi andmine;
- 2) vähese tähtsusega abi andmine;
- 3) muu toetuse kui riigiabi või vähese tähtsusega abi andmine;
- 4) tuulekaera tõrjebinõude rakendamine;
- 5) põllumajandustoodete kvaliteediklasside määramine.

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

§ 2¹. Eelarveaastal antavate toetuste ja toetuse andmiseks ettenähtud vahendite kindlaksmääramine

(1) Antava riigiabi, vähese tähtsusega abi ja muu toetuse kui riigiabi või vähese tähtsusega abi liigid, tegevused ja piirkonnad, mille toetamiseks eelarveaastal toetusi antakse, kehtestab [valdkonna eest vastutav ministri](#)määrusega igaks eelarveaastaks, lähtudes riigieelarves riigiabi ja vähese tähtsusega abi ning muu toetuse kui riigiabi või vähese tähtsusega abi andmiseks ettenähtud eelarvevahenditest.

(2) Riigiabi, vähese tähtsusega abi ja muu toetuse kui riigiabi või vähese tähtsusega abi andmiseks ettenähtud eelarvevahendite jaotuse igaks eelarveaastaks abiliikide, tegevuste või piirkondade kaupa või muul asjakohasel põhjendatud alusel otsustab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

(3) Kui käesoleva seaduse alusel ja korras on riigiabi või vähese tähtsusega abi andmise õigus antud maapiirkonna majandusliku arengu toetamiseks asutatud riigi sihtasutusele (edaspidi *sihtasutus*), annab sihtasutus riigiabi või vähese tähtsusega abi talle selleks riigieelarves sihtotstarbeliselt eraldatud vahenditest, omatulust või muudest vahenditest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul otsustab sihtasutuse nõukogu eelarveaastal antava riigiabi või vähese tähtsusega abi liigid, toetatavad tegevused ja piirkonnad ning abi andmiseks kavandatavate vahendite jaotuse ja avaldab asjakohased andmed sihtasutuse veebilehel.

(5) Riigiabi, vähese tähtsusega abi ja muu toetuse kui riigiabi või vähese tähtsusega abi taotlemise õigust ei teki, kui asjakohase abi andmist ei ole käesoleva paragrahvi lõigete 1 ja 4 alusel eelarveaastal ette nähtud.

(6) Käesolevat paragrahvi ei kohaldata abikavavälise üksikabi andmise korral.
[RT I, 19.12.2018, 17- jõust. 29.12.2018]

§ 2². Taotluse, maksetaotluse ja muu dokumendi esitamine

(1) Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise riiklike abinõude rakendamise korral esitatakse taotlus, maksetaotlus ning muu dokument Maaeluministeeriumile, Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ametile (edaspidi *PRIA*) või käesolevas seaduses sätestatud juhul muule isikule või asutusele kirjalikult paberil või elektrooniliselt.

(2) [Valdkonna eest vastutav ministri](#)võib määrusega kehtestada taotluse, maksetaotluse ja muu dokumendi esitamise üksnes elektrooniliselt e-teenuse keskkonna kaudu.
[RT I, 19.12.2018, 17- jõust. 29.12.2018]

§ 2³. Ebasoodsad ilmastikutingimused

(1) Selliste ebasoodsate ilmastikutingimuste korral, mis erinevad olulisel määral tavapärastest ilmastikutingimustest ja tekitavad põllumajandustootjatele olulist majanduslikku kahju, võib Vabariigi Valitsus teha korraldusega kindlaks ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemise. Ilmastikutingimuste hindamisel võetakse aluseks tavapäraste aastate kohta kogutud pikaajalised vaatlusandmed.

(2) Ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemise võib teha kindlaks ebasoodsatest ilmastikutingimustest mõjutatud põllumajandustootjate tegevusalade kaupa.

2. peatükk RIIGIABI

§ 3. Põllumajanduslik riigiabi

(1) Käesoleva seaduse alusel ja korras antakse põllumajanduslikku riigiabi põllumajandustoodete esmatootmisega tegelevale ettevõtjale (edaspidi *põllumajandustootja*), kelle tegevuskoht on Eestis, ja põllumajandustootjaid esindavale mittetulundusühingule turutõrke kõrvaldamiseks kindlaksmääratud ajavahemikus ja ulatuses, mis on vajalik Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 39 ning artikli 107 lõigetes 2 ja 3 nimetatud eesmärkide saavutamiseks.

[RT I, 15.03.2011, 13- jõust. 25.03.2011]

(2) Põllumajanduslikku riigiabi võib anda, kui:

1) Euroopa Komisjon on teinud talle kooskõlas Euroopa Liidu suunistega riigiabi kohta põllumajandus- ja metsandussektoris ning maapiirkondades aastateks 2014–2020 (ELT C 204, 01.07.2014, lk 1–97) (edaspidi *riigiabi suunised*) või otse Euroopa Liidu toimimise lepingu alusel esitatud põllumajandusliku riigiabi teatise kohta lubava otsuse;

[RT I, 30.12.2014, 2- jõust. 01.01.2015]

2) Euroopa Komisjonile on esitatud grupierandiga hõlmatud riigiabi andmise kokkuvõtlik teabeleht (edaspidi *põllumajandusliku grupierandi teatis*) vastavalt komisjoni määrusele (EL) nr 702/2014 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 193, 01.07.2014, lk 1–75);

[RT I, 30.12.2014, 2- jõust. 01.01.2015]

3) riigiabi on nõukogu määruse (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 248, 24.09.2015, lk 9–29), artikli 4 lõike 6 kohaselt Euroopa Komisjoni poolt heakskiidetuks peetud;

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

4) Euroopa Liidu Nõukogu on kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 kolmanda alalõiguga teinud liikmesriigi avalduse põhjal riigiabi andmist lubava otsuse.

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

(2¹) Käesoleva seaduse alusel ja korras võib anda põllumajanduslikku riigiabi ka põllumajandustoodete töötlemise ja turustamisega tegelevale ettevõtjale ning metsandussektoris tegutsevale isikule, kelle tegevuskoht on Eestis, ja neid esindavale mittetulundusühingule, kui see on riigiabi suuniste, komisjoni määruse (EL) nr 702/2014 või Euroopa Liidu toimimise lepingu alusel lubatud.

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

(3) Põllumajanduslikku riigiabi, sealhulgas riigiabi suunistes ja määruhes (EL) nr 702/2014 nimetatud abi metsandussektorile, võib anda muu seaduse alusel ja korras, kui selleks on Maaeluministeeriumi kaudu esitatud põllumajandusliku riigiabi teatis, mille kohta Euroopa Komisjon on teinud lubava otsuse, Euroopa Komisjonile on esitatud põllumajandusliku grupierandi teatis või riigiabi vastab käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 või 4 sätestatud tingimustele.

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

§ 4. Muu riigiabi

(1) Käesoleva seaduse alusel ja korras antakse riigiabi põllumajandus- ja mittepõllumajandustoodete töötlemise ja turustamisega ning maamajandustegevusega tegelevale ettevõtjale, kelle tegevuskoht on Eestis, ja neid esindavale mittetulundusühingule, kui konkurentsiseaduses sätestatud alusel ja korras esitatud riigiabi teatise kohta on Euroopa Komisjon teinud lubava otsuse, Euroopa Komisjonile on esitatud grupierandi teatis või riigiabi vastab käesoleva seaduse § 3 lõike 2 punktis 3 või 4 sätestatud tingimustele.

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

(2) Käesoleva seaduse alusel ja korras antakse riigiabi põllumajandustootjatele ka muude kui käesoleva seaduse § 3 lõikes 2 nimetatud Euroopa Liidu riigiabi õigusaktide alusel, kui konkurentsiseaduses sätestatud alusel ja korras esitatud riigiabi teatise kohta on Euroopa Komisjon teinud lubava otsuse, Euroopa Komisjonile on esitatud grupierandi teatis või riigiabi vastab käesoleva seaduse § 3 lõike 2 punktis 3 või 4 sätestatud tingimustele.

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

§ 5. Riigiabi andja

Käesoleva seaduse alusel võivad riigiabi anda riik ja sihtasutus otseselt või kaudselt riigi rahalisi vahendeid kasutades.

[RT I, 19.12.2018, 17- jõust. 29.12.2018]

§ 6. Riigiabi suurus

[Kehtetu -RT I, 19.12.2018, 17- jõust. 29.12.2018]

§ 7. Maaeluministeeriumi ja PRIA kaudu riigiabina antavad toetused

(1) Käesoleva seaduse alusel ja korras võib riik Maaeluministeeriumi või PRIA kaudu anda riigiabina järgmisi toetusi:

- 1) turuarendustoetus;
- 2) teavitustoetus;
- 3) põllumajandusloomade aretustoetus;
- 4) looduskahjutoetus;
- 5) põllumajanduskindlustustoetus;
- 6) põllumajandustootja asendamise toetus;
- 7) ohtliku taimekahjustaja tõrjeabinõude rakendamise toetus;
- 8) hukkunud põllumajandusloomade korjaste kõrvaldamise ja nende jäätmekäitlusettevõttes hävitamise toetus;
- 9) ühise majandustegevuse toetus.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud toetustele võib riik Maaeluministeeriumi või PRIA kaudu anda muud toetust käesoleva seaduse §-des 11–15 sätestatud alustel ja korras.

§ 8. Sihtasutuse antav riigiabi

Sihtasutus võib anda põllumajandustootjale, põllumajandus- ja mittepõllumajandustoodete töötlemise ja turustamisega ning maamajandustegevusega tegelevale ettevõtjale, metsandussektoris tegutsevale isikule ning neid esindavale mittetulundusühingule riigiabi toetuse, laenu või tagatisena või muus vormis Maaeluministeeriumi ja sihtasutuse vahel sõlmitud halduslepingus toodud alusel ja korras. Sihtasutus ei või anda riigiabina toetust, mida annab riik Maaeluministeeriumi või PRIA kaudu.

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

3. peatükk RIIGIABI JA GRUPIERANDI TEATISE ESITAMINE NING RIIGIABI ANDMISE KORD

§ 9. Põllumajandusliku riigiabi teatise esitamine

(1) Kui riigiabi annab riik Maaeluministeeriumi või PRIA kaudu, koostab põllumajandusliku riigiabi teatise Maaeluministeerium komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.04.2004, lk 1–134), kohaselt ja kooskõlas riigiabi suunistega.

[RT I, 30.12.2014, 2- jõust. 01.01.2015]

(2) Maaeluministeerium esitab põllumajandusliku riigiabi teatise koos vajaliku teabega Euroopa Komisjoni poolt ettenähtud veebirakenduse kaudu elektrooniliselt Eesti Vabariigi Alalisele Esindusele Euroopa Liidu juures, kes edastab selle Euroopa Komisjonile.

(3) Kui põllumajandusliku riigiabi annab sihtasutus või seda antakse muu seaduse alusel ja korras, esitab riigiabi andja komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004 kohaselt ja kooskõlas riigiabi suunistega põllumajandusliku riigiabi teatise koos vajaliku teabega kirjalikult ja Euroopa Komisjoni poolt ettenähtud veebirakenduse kaudu Maaeluministeeriumile läbivaatamiseks.

[RT I, 30.12.2014, 2- jõust. 01.01.2015]

(4) Kui põllumajandusliku riigiabi teatis vastab nõuetele, edastab Maaeluministeerium selle koos vajaliku teabega Euroopa Komisjoni poolt ettenähtud veebirakenduse kaudu elektrooniliselt Eesti Vabariigi Alalisele Esindusele Euroopa Liidu juures, kes edastab selle Euroopa Komisjonile.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud riigiabi andja jätab riigiabi teatise nõutud andmed esitamata, teatis ei vasta nõuetele või teatise või koos sellega esitatud teabes esineb puudusi, on Maaeluministeeriumil 20 tööpäeva jooksul teatise kättesaamisest arvates õigus küsida riigiabi andjalt lisateavet või teha talle ettepanek teatist täiendada.

(6) Põllumajandusliku riigiabi teatise menetlemise käigus Euroopa Komisjoni nõutud lisateabe esitab riigiabi andja Maaeluministeeriumi kaudu elektrooniliselt Eesti Vabariigi Alalisele Esindusele Euroopa Liidu juures, kes edastab selle Euroopa Komisjonile.

(7) Kui riigiabi andja otsustab Euroopa Komisjonile esitatud põllumajandusliku riigiabi teatise tagasi võtta, esitab ta sellekohase taotluse Maaeluministeeriumile, kes edastab selle Eesti Vabariigi Alalisele Esindusele Euroopa Liidu juures, kes edastab selle Euroopa Komisjonile.

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

§ 10. Põllumajandusliku grupierandi teatise esitamine

(1) Grupierandiga hõlmatud riigiabiks käesoleva seaduse tähenduses loetakse nõukogu määruse (EL) 2015/1588, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist teatavate horisontaalse riigiabi liikide suhtes (ELT L 248, 24.09.2015, lk 1–8), artiklis 1 nimetatud abi, mille kohta Euroopa Komisjon on kehtestanud määruse (EL) nr 702/2014. [RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

(2) Kui riigiabi annab riik Maaeluministeeriumi või PRIA kaudu, koostab põllumajandusliku grupierandi teatise Maaeluministeerium, kes edastab selle koos vajaliku teabega Euroopa Komisjoni poolt ettenähtud veebirakenduse kaudu elektrooniliselt Eesti Vabariigi Alalisele Esindusele Euroopa Liidu juures, kes edastab selle Euroopa Komisjonile.

(3) Kui riigiabi annab sihtasutus või seda antakse muu seaduse alusel ja korras, esitab riigiabi andja hiljemalt 30 tööpäeva enne riigiabi andmist või abikava rakendamist komisjoni määruse (EL) nr 702/2014 kohase põllumajandusliku grupierandi teatise kirjalikult ja Euroopa Komisjoni poolt ettenähtud veebirakenduse kaudu Maaeluministeeriumile läbivaatamiseks. [RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

(4) Kui põllumajandusliku grupierandi teatis vastab nõuetele, edastab Maaeluministeerium selle Euroopa Komisjoni poolt ettenähtud veebirakenduse kaudu elektrooniliselt Eesti Vabariigi Alalisele Esindusele Euroopa Liidu juures, kes edastab selle Euroopa Komisjonile.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud riigiabi andja jätab põllumajandusliku grupierandi teatises nõutud andmed esitamata, teatis ei vasta nõuetele või teatises või koos sellega esitatud teabes esineb puudusi, on Maaeluministeeriumil 10 tööpäeva jooksul teatise kättesaamisest arvates õigus küsida riigiabi andjalt lisateavet või teha talle ettepanek põllumajandusliku grupierandi teatist täiendada.

§ 11. Maaeluministeeriumi ja PRIA kaudu antava riigiabi andmise kord

(1) Kui käesoleva seaduse §-des 3 ja 4 nimetatud riigiabi annab riik toetusena Maaeluministeeriumi või PRIA kaudu, kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) toetuse saamiseks esitatavad nõuded ning toetuse taotluse esitamise ja taotluse menetlemise korra. Toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise korra võib kehtestada iga toetuse liigi kohta eraldi. Nimetatud korras sätestatakse:

- 1) toetuse saamiseks esitatavad nõuded;
- 2) toetuse määr ja riigiabi suurus;
- 3) toetuse abikõlblikud kulud;
- 4) taotluse esitamise tähtpäev;
- 5) taotluse sisu- ja vorminõuded;
- 6) taotluse läbivaatamise ja kontrollimise kord;
- 7) toetuse määramise ja maksmise tähtajad ja kord.

(2) Kui taotluse esitamise tähtaega ei ole võimalik õigusaktis sätestada, avaldab Maaeluministeerium või PRIA selle ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

(3) Riigiabi määramise, maksmise ja taotluse rahuldamata jätmise otsuse ning riigiabi andmisega seotud muu otsuse teeb Maaeluministeerium või PRIA.

(4) Kui käesoleva seaduse alusel tehtud otsus piirab isiku õigusi või paneb talle kohustusi, saadetakse isikule otsuse ära kiri või väljavõtte 10 tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates posti teel tähtkirjaga, väljastustega tähtkirjaga või taotleja nõusolekul tema taotluses näidatud elektronposti aadressil. Muu otsuse kohta avaldatakse teave Maaeluministeeriumi või PRIA veebilehel 10 tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

§ 12. Taotluse nõuetekohasuse kontrollimine

(1) Taotleja vastavust toetuse saamiseks esitatud nõuetele kontrollib Maaeluministeerium või PRIA taotluse, muude dokumentide ja nendes toodud andmeid tõendavate dokumentide ja andmekogude alusel ning kohapealse kontrolli käigus.

(2) Taotleja kirjaliku avalduse alusel tagastab Maaeluministeerium või PRIA taotluse ja selles toodud andmeid tõendavad dokumendid, kui avaldus esitatakse enne toetuse määramise otsustamist. Taotleja kirjaliku avalduse alusel taotlejale taotluse ja selles toodud andmeid tõendavate dokumentide tagastamisega lõpeb taotluse menetlemine.

(3) Käesolevast seadusest tulenevat menetlustähtaega ei ennistata.

§ 13. Täiendav kooskõlastus ja arvamus

Kui see on käesoleva seaduse § 11 lõike 1 alusel kehtestatud õigusaktis ette nähtud, võib Maaeluministerium või PRIA esitada toetuse määramise või taotluse rahuldamata jätmise otsustamiseks taotluse ära kirja või taotlejate nimekirja haldusorganile, kelle pädevuses on anda kooskõlastus või arvamus ning teha selleks vajalikke haldustoiminguid.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 14. Taotluse rahuldamata jätmine

Kui riik annab käesoleva seaduse §-des 3 ja 4 nimetatud riigiabi toetusena Maaeluministeriumi või PRIA kaudu, võib Maaeluministerium või PRIA jätta esitatud taotluse rahuldamata, kui:

- 1) taotleja on teadlikult esitanud valeandmeid või taotleja mõjutab taotluse menetlemist pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil;
- 2) taotleja ei vasta toetuse saamiseks käesolevas seaduses ja teistes õigusaktides sätestatud nõuetele;
- 3) taotleja on eelmisel aastal sama liiki toetust taotledes teadlikult esitanud valeandmeid;
- 4) taotlejalt on nõutud eelmisel aastal makstud sama liiki toetuse tagasimaksmist riigieelarve tuludesse;
- 5) [kehtetu -RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]
- 6) [kehtetu -RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]
- 7) toetuse väljamaksmise aasta eelarves puuduvad vahendid toetuse maksmiseks;
- 8) [kehtetu -RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

§ 15. Maaeluministeriumi kaudu riigiabi andmine abikavavälise üksikabina

Kui käesoleva seaduse §-des 3 ja 4 nimetatud riigiabi annab Maaeluministerium abikavavälise üksikabina, teeb Maaeluministerium otsuse või sõlmib abi saajaga asjaomase halduslepingu, mis avalikustatakse Maaeluministeriumi veebilehel.

[RT I, 15.03.2011, 13- jõust. 25.03.2011]

§ 16. Sihtasutuse kaudu antava riigiabi andmise kord

(1) Kui käesoleva seaduse §-des 3 ja 4 nimetatud riigiabi annab sihtasutus, kehtestab sihtasutuse nõukogu riigiabi saamiseks esitatavad nõuded ja riigiabi taotluse esitamise korra, milles sätestatakse:

- 1) riigiabi saamiseks esitatavad nõuded;
- 2) riigiabi määr ja suurus;
- 3) abikõlblikud kulud;
- 4) riigiabi taotluse esitamise tähtpäev;
- 5) riigiabi määramise ja maksmise tähtajad ja kord.

[RT I, 15.03.2011, 13- jõust. 25.03.2011]

(1¹) Kui käesoleva seaduse §-des 3 ja 4 nimetatud riigiabi annab sihtasutus abikavavälise üksikabina, teeb sihtasutuse nõukogu abi andmise kohta otsuse ja sõlmib abi saajaga asjaomase lepingu, milles määratakse kindlaks abi kasutamise sihtotstarve.

[RT I, 15.03.2011, 13- jõust. 25.03.2011]

(2) Riigiabi antakse käesoleva seaduse §-s 8 nimetatud halduslepingus toodud alusel ja korras. Halduslepingus lepivad kokku riigiabi taotluse sisu- ja vorminõuded, riigiabi taotluse läbivaatamise ja kontrollimise kord ning toetuse vormis antava riigiabi taotluse rahuldamata jätmise alused ja kord.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riigiabi saamiseks esitatavad nõuded ning riigiabi taotluse esitamise ja taotluse menetlemise kord avaldatakse sihtasutuse veebilehel.

(4) Riigiabi määramise, maksmise ja taotluse rahuldamata jätmise otsuse ning riigiabi andmisega seotud muu otsuse teeb sihtasutus.

(5) Kui käesoleva seaduse alusel tehtud otsus piirab isiku õigusi või paneb talle kohustusi, saadetakse isikule otsuse ära kirja või väljavõtte 10 tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates posti teel tähtkirjaga, väljastusteatega tähtkirjaga või taotleja nõusolekul tema taotluses näidatud elektronposti aadressil. Muu otsuse kohta avaldatakse teave sihtasutuse veebilehel 10 tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

4. peatükk VÄHESE TÄHTSUSEGA ABI ANDMISE KORD

§ 17. Vähesese tähtsusega abi

(1) Põllumajanduslikku vähesese tähtsusega abi võib anda, kui see vastab komisjoni määruses (EL) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähesese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (ELT L 352, 24.12.2013, lk 9–17), sätestatud tingimustele.

[RT I, 30.12.2014, 2- jõust. 01.01.2015]

(2) Vähesse tähtsusega abi põllumajandus- ja mittepõllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks, maamajandustegevuse arendamiseks ning maapiirkonna tasakaalustatud arengu tagamiseks võib anda konkurentsiseaduses sätestatud alusel ja korras, kui see vastab komisjoni määruses (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähesse tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8), sätestatud tingimustele.
[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

(3) Vähesse tähtsusega abi andmiseks ei ole vaja käesoleva seaduse 3. peatükis nimetatud põllumajandusliku riigiabi või põllumajandusliku grupierandi teatist Euroopa Komisjonile esitada.

§ 18. Maaeluministeeriumi ja PRIA kaudu antava vähesse tähtsusega abi andmise kord

(1) Kui käesoleva seaduse §-s 17 nimetatud vähesse tähtsusega abi annab riik Maaeluministeeriumi või PRIA kaudu, kehtestab valdkonna eest vastutav minister vähesse tähtsusega abi saamiseks esitatavad nõuded ning vähesse tähtsusega abi saamiseks taotluse esitamise ja taotluse menetlemise korra, milles sätestatakse:

- 1) vähesse tähtsusega abi saamiseks esitatavad nõuded;
- 2) vähesse tähtsusega abi määr ja suurus;
- 3) abikõlblikud kulud;
- 4) taotluse esitamise tähtpäev;
- 5) taotluse sisu- ja vorminõuded;
- 6) taotluse läbivaatamise ja kontrollimise kord;
- 7) vähesse tähtsusega abi määramise ja maksmise tähtajad ja kord.

(2) Vähesse tähtsusega abi antakse käesoleva seaduse § 11 lõigetes 2–4 ning §-des 12–14 sätestatud korras.

§ 18¹. Maaeluministeeriumi kaudu vähesse tähtsusega abi andmine abikavavälise üksikabina

Kui käesoleva seaduse §-s 17 nimetatud vähesse tähtsusega abi annab Maaeluministeerium abikavavälise üksikabina, teeb Maaeluministeerium otsuse või sõlmib abi saajaga asjaomase halduslepingu, mis avalikustatakse Maaeluministeeriumi veebilehel.

[RT I, 15.03.2011, 13- jõust. 25.03.2011]

§ 19. Sihtasutuse kaudu antava vähesse tähtsusega abi andmise kord

(1) Kui käesoleva seaduse §-s 17 nimetatud vähesse tähtsusega abi annab sihtasutus, kehtestab sihtasutuse nõukogu vähesse tähtsusega abi saamiseks esitatavad nõuded ning vähesse tähtsusega abi saamiseks taotluse esitamise korra, milles sätestatakse:

- 1) vähesse tähtsusega abi saamiseks esitatavad nõuded;
- 2) vähesse tähtsusega abi määr ja suurus;
- 3) abikõlblikud kulud;
- 4) taotluse esitamise tähtpäev;
- 5) vähesse tähtsusega abi määramise ja maksmise tähtajad ja kord.

(1¹) Kui käesoleva seaduse §-s 17 nimetatud vähesse tähtsusega abi annab sihtasutus abikavavälise üksikabina, teeb sihtasutuse nõukogu abi andmise kohta otsuse ja sõlmib abi saajaga asjaomase lepingu, milles määratakse kindlaks abi kasutamise sihtotstarve.

[RT I, 15.03.2011, 13- jõust. 25.03.2011]

(2) Sihtasutus võib anda vähesse tähtsusega abi Maaeluministeeriumi ja sihtasutuse vahel sõlmitud halduslepingus toodud alusel ja korras. Halduslepingus lepatakse kokku vähesse tähtsusega abi taotluse sisu- ja vorminõuded, taotluse läbivaatamise ja kontrollimise kord ning toetuse vormis antava vähesse tähtsusega abi taotluse rahuldamata jätmise alused ja kord.

(3) Vähesse tähtsusega abi antakse käesoleva seaduse § 16 lõigetes 3–5 sätestatud korras.

§ 20. Põllumajandusliku vähesse tähtsusega abi andmine

(1) Põllumajanduslikku vähesse tähtsusega abi antakse komisjoni määruse (EL) nr 1408/2013 artikli 3 lõikes 3a sätestatud ulatuses.

(2) Abi andja teatab põllumajandusliku vähesse tähtsusega abi andmise kavatsusest ja abi suuruse Maaeluministeeriumile kirjalikult hiljemalt 30 päeva enne abi andmist.

(3) Põllumajandusliku vähesse tähtsusega abi andmise kavatsuses märgib abi andja vähemalt abi nimetuse ja suuruse ühe kalendriaasta kohta ning kui abi on kavandatud vaid ühele komisjoni määruse (EL) nr 1408/2013 artikli 2 lõikes 3 viidatud tootesektorile, siis ka selle tootesektori nimetuse ja tootesektorile kavandatava abi suuruse.

(4) Maaeluministeerium selgitab välja, kas kavandatava põllumajandusliku vähese tähtsusega abi suurus ületab või ei ületa riigile kehtestatud kolme aasta jooksul antava põllumajandusliku vähese tähtsusega abi ülempiiri ja sektori ülempiiri, ning teavitab sellest abi andjat 10 tööpäeva jooksul abi andmise kavatsusest teadasaamisest arvates. Väljaselgitamisel võetakse aluseks juba antud põllumajandusliku vähese tähtsusega abi ja Maaeluministeeriumile käesoleva paragrahvi lõike 2 kohaselt teatatud, kuid veel andmata põllumajandusliku vähese tähtsusega abi kogusumma.

(5) Maaeluministeerium esitab käesoleva paragrahvi lõike 4 kohaselt arvutatud kavandatava abi summa ning vajaduse korral ühele tootesektorile kavandatava abi summa konkurentsiseaduse alusel ja korras peetavale riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrile.

(6) Abi andja võib põllumajanduslikku vähese tähtsusega abi anda üksnes käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud summade ulatuses.

[RT I, 15.05.2020, 1- jõust. 25.05.2020]

4¹. peatükk

MUU TOETUS, MIDA EI ANTA RIIGIABI EGA VÄHESE TÄHTSUSEGA ABINA

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

§ 20¹. Muu toetuse andmine

(1) Käesoleva seaduse alusel ja korras võib riik anda käesoleva seaduse §-s 1 nimetatud eesmärkide saavutamiseks ka muud toetust, mis ei ole riigiabi ega vähese tähtsusega abi.

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

(2) Muud toetust annab riik PRIA kaudu, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

(3) [Kehtetu -RT I, 19.12.2018, 17- jõust. 29.12.2018]

(4) [Kehtetu -RT I, 19.12.2018, 17- jõust. 29.12.2018]

(5) [Kehtetu -RT I, 19.12.2018, 17- jõust. 29.12.2018]

§ 20². PRIA kaudu antava muu toetuse andmise kord

(1) Käesoleva seaduse § 20¹ lõikes 1 nimetatud toetuse andmiseks PRIA kaudu kehtestab **valdkonna eest vastutav minister** määrusega toetuse saamiseks esitatavad nõuded ning toetuse taotluse esitamise ja taotluse menetlemise korra.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruses sätestatakse:

- 1) toetuse saamiseks esitatavad nõuded;
- 2) toetuse määr ja suurus;
- 3) toetuse abikõlblikud kulud;
- 4) taotluse esitamise tähtpäev;
- 5) taotluse sisu- või vorminõuded;
- 6) taotluse läbivaatamise ja kontrollimise kord;
- 7) toetuse määramise ja maksmise tähtajad ning kord.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse võib kehtestada iga toetuse liigi kohta eraldi.

(4) Käesoleva paragrahvi alusel antavaid toetusi antakse käesoleva seaduse § 11 lõigetes 2–4 ning §-des 12 ja 13 sätestatud korras.

(5) PRIA jätab taotluse rahuldamata käesoleva seaduse §-s 14 sätestatud alustel.

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

4². peatükk

REGIONAALPROGRAMMIDE RAKENDAMINE

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

§ 20³. Regionaalprogrammi rakendamiseks antav toetus

(1) Käesoleva seaduse alusel ja korras võib riik maapiirkonna tasakaalustatud arengu tagamiseks anda toetust Riigi Tugiteenuste Keskuse kaudu. Toetust võib anda regionaalprogrammi alusel vähese tähtsusega abina või muu toetusena, mida ei anta riigiabi ega vähese tähtsusega abina.

[RT I, 15.05.2020, 1- jõust. 25.05.2020]

(2) Regionaalprogrammi kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

(3) Regionaalprogrammis kehtestatakse:

- 1) programmi eesmärk ja üldpõhimõtted;
- 2) programmi rakendamise piirkond;
- 3) toetuse saamiseks esitatavad nõuded;
- 4) tegevuskava koostamise, heakskiitmise ja heakskiitmata jätmise tingimused ning kord;
- 5) toetuse määra ja suurus;
- 6) toetatavad tegevused ning abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud;
- 7) taotluse, sealhulgas eeltaotluse esitamise kord;
- 8) taotluse, sealhulgas eeltaotluse sisu- või vorminõuded;
- 9) taotluse, sealhulgas eeltaotluse läbivaatamise ja kontrollimise kord;
- 10) programmi nõukogu koosseis ja töökord;
- 11) taotluse rahuldamata jätmise alused;
- 12) toetuse määramise ja maksmise tingimused ning kord;
- 13) toetuse saaja kohustused;
- 14) toetuse saamisest ja kasutamisest teavitamise kord.

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

(4) Regionaalprogramm avaldatakse Maaeluministeeriumi ja Riigi Tugiteenuste Keskuse veebilehel.

[RT I, 15.05.2020, 1- jõust. 25.05.2020]

(5) [Kehtetu -RT I, 19.12.2018, 17- jõust. 29.12.2018]

(6) [Kehtetu -RT I, 19.12.2018, 17- jõust. 29.12.2018]

(7) [Kehtetu -RT I, 19.12.2018, 17- jõust. 29.12.2018]

§ 20⁴. Regionaalprogrammi rakendamiseks antava toetuse andmise kord

(1) Regionaalprogrammi alusel toetuse kasutamiseks koostatud tegevuskava kiidab heaks valdkonna eest vastutav minister. Toetust võib taotleda tegevuskavas heakskiidetud tegevuste elluviimiseks.

(2) Tegevuskavas sätestatakse:

- 1) isik või asutus, kes võib kava alusel toetust taotleda;
- 2) kava alusel toetatava tegevuse nimetus, eesmärk, lühikirjeldus ja elluviimise tähtaeg;
- 3) kava alusel toetatava tegevuse eeldatav maksumus, toetuse maksimaalne suurus ja omafinantseeringu minimaalne määra;
- 4) taotluse esitamise tähtpäev.

(3) Regionaalprogrammi rakendamiseks annab toetust Riigi Tugiteenuste Keskus käesolevas seaduses ja regionaalprogrammis sätestatud alustel ja korras.

[RT I, 15.05.2020, 1- jõust. 25.05.2020]

(4) Taotlejale, kelle tegevus on tegevuskavas heaks kiidetud, toetuse määramise või abi maksmise või taotleja taotluse rahuldamata jätmise otsuse ning abi andmisega seotud muu otsuse teeb Riigi Tugiteenuste Keskus.

[RT I, 15.05.2020, 1- jõust. 25.05.2020]

(5) Regionaalprogrammi alusel toetuse andmisega seotud otsused tehakse teatavaks käesoleva seaduse § 16 lõikes 5 sätestatud korras.

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

5. peatükk PRAKTIKATOETUS

§ 21. Praktikatoetus

[Kehtetu -RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

§ 22. Praktikatoetuse taotleja

[Kehtetu -RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

§ 23. Nõuded praktikatoetuse saamiseks

[Kehtetu -RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

§ 24. Praktikatoetuse määr ja suurus

[Kehtetu -RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

§ 25. Praktikatoetuse andmine

[Kehtetu -RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

6. peatükk TUULEKAERA TÕRJEABINÕUD

§ 26. Tuulekaer

Tuulekaer käesoleva seaduse tähenduses on tuulekaer (*Avena fatua* L.), lõunakaer (*Avena ludoviciana* Dur.) ja viljatu kaer (*Avena sterilis* L.).

[RT I 2010, 35, 193- jõust. 08.07.2010]

§ 27. Tuulekaera leviku vältimise abinõud ja tuulekaera levitamise keeld

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

- (1) Maakasutaja rakendab tuulekaera leviku vältimiseks vajalikke abinõusid.
- (2) Maakasutaja käesoleva seaduse tähenduses on maaomanik või maa otsene valdaja, kui maaomanik on andnud maa teise isiku valdusse ja kasutusse.
- (3) Tuulekaera levitamisenä maatulundusmaa sihtotstarbega kinnisasja või selle osa kõlvikulises koosseisus oleval haritava maa kõlvikul (edaspidi *põllumajandusmaa*) või muul maal käsitatakse tuulekaera levikuks soodsate tingimuste loomist, milleks on asjakohase leviku vältimise abinõu rakendamata jätmine.
- (4) Levimisvõimeline tuulekaer käesoleva seaduse tähenduses on tuulekaerataim, mis on vähemalt õitsemise lõpu kasvufaasis.
- (5) Tuulekaera leviku vältimise abinõud on:
  - 1) sertifitseeritud seemne külviks kasutamine;
  - 2) külvikorra ja viljavahelduse kasutamine;
  - 3) agrotehnilised võtted;
  - 4) tuulekaera väljakitkumine;
  - 5) taimekaitsevahendi kasutamine tuulekaera tõrjeks;
  - 6) levimisvõimelise tuulekaeraga saastunud põllumajandusmasina ja -seadme puhastamine vahetult pärast kasutamist ning põllumajandusmasina ja -seadme kasutada võtmise või teenustöö kasutamise korral teavitamine levimisvõimelise tuulekaera esinemisest põllumajandusmaal;
  - 7) idanemisvõimeliste tuulekaeraseemnete hävitamine.
- (6) Tuulekaeraga saastunud põllumajandusmaal või muul maal, millel ei ole võimalik asjakohaseid tuulekaera leviku vältimise abinõusid rakendada ning mis on naabermaaks põllumajandusmaale, niidab maakasutaja taimiku maha enne, kui tuulekaerataim on jõudnud õitsemise lõpu kasvufaasi.
- (7) Tuulekaera leviku vältimise täpsemad abinõud ning nende rakendamise tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav ministermäärusega.
[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 28. Tuulekaeraga saastunud põllumajandustoote ja pinnase käitlemine

- (1) Tuulekaeraga saastunud põllumajandustoodet ja pinnast võib vedada, säilitada, käidelda ning müügiks pakkuda, müüa või muul viisil tasu eest või tasuta üle anda, kui rakendatakse abinõusid tuulekaera leviku vältimiseks.
- (2) Tuulekaeraga saastunud põllumajandustoote ja pinnase käitlemisel rakendatakse tuulekaera leviku vältimiseks järgmisi abinõusid:

- 1) tuulekaeraga saastunud põllumajandustoodet kasutatakse toidu või söödana üksnes selliselt töödeldud kujul, et tuulekaeraseeme ei ole enam idanemisvõimeline;
- 2) teravilja või seemnete sorteerimis- ja puhastamisjäätmel põletatakse või hävitatakse muul viisil, mis välistab tuulekaeraseemnete idanemise;
- 3) põllumajandustoote müügidokumendil kasutatakse märget „Saastunud tuulekaeraga”;
- 4) pinnase müügi- või üleandmisdokumendil kasutatakse märget „Võimalik tuulekaeraga saastumise oht”;
- 5) põllumajandustoodet veetakse koormakattega kaetult.

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(3) [Kehtetu -RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 29. Teatamiskohustus

[Kehtetu -RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 30. Tuulekaera tõrjekava

[Kehtetu -RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 31. Põllumassiivi tuulekaeravabaks tunnistamine

[Kehtetu -RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 32. Tuulekaeraga saastunud alade andmekogu

[Kehtetu -RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

7. peatükk **PÕLLUMAJANDUSTOODETE KOOSTISOSADE** **JA KVALITEEDI MÄÄRAMISE NING** **KVALITEEDIKLASSIDE NÕUDED**

§ 33. Põllumajandustoodete koostisosade ja kvaliteedi määramise ning kvaliteediklasside nõuded

(1) Põllumajandusturu korraldamiseks on [valdkonna eest vastutaval ministril](#) õigus kehtestada põllumajandustoodete koostisosade ja kvaliteedi määramise nõuded, meetodid ja kord ning põllumajandustoodete kvaliteediklasside nõuded. Nimetatud korras nähakse ette põllumajandustoodete, mille kohta kehtestatakse koostisosade ja kvaliteedi määramise ning kvaliteediklasside nõuded, määratakse kindlaks, millistel juhtudel ja millises ulatuses on põllumajandustoodete koostisosade ja kvaliteedi määramine ning põllumajandustoodete kvaliteediklassidesse määramine kohustuslik.

(2) Põllumajandustoote [koostisosade ja kvaliteedi kindlakstegemiseks](#) määratakse analüüsi- ja muude hindamismeetodite alusel põllumajandustoote organoleptilised ja mikrobioloogilised ning füüsikalise-keemilise koostise näitajad.

(3) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab põllumajandustoodete koostisosade ja kvaliteedi näitajatest lähtudes põllumajandustoodete kvaliteediklassid ning iga põllumajandustoote puhul analüüsitavad ja muude hindamismeetodite alusel hinnatavad näitajad.

§ 34. Volitatud laboratooriumile esitatavad nõuded ja volitamise kord

(1) [Valdkonna eest vastutav ministervõib](#) kehtestada põllumajandustoodete koostisosade ja kvaliteedi näitajate analüüsimiseks proovivõtmise ja proovide analüüsimise korra.

(2) Põllumajandustoodete koostisosade ja kvaliteedi näitajaid analüüsitakse valdkonna eest vastutava ministri volitatud laboratooriumis, mis vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 882/2004 ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks (ELT L 165, 30.04.2004, lk 1–141), artikli 12 lõikes 2 sätestatud nõuetele.

(3) [Valdkonna eest vastutav ministervõib](#) kehtestada volitatud laboratooriumile täpsustavaid nõudeid.

(4) Valdkonna eest vastutav minister teeb volitatud laboratooriumina tegutsemiseks volituse andmise otsuse 20 tööpäeva jooksul asjakohase taotluse saamisest arvates. Volitatud laboratooriumina tegutsemiseks volituse andmise otsuses märgitakse antud volituse ulatus. Volitus antakse valdkonna eest vastutava ministri käskkirjaga.

(5) Volitatud laboratooriumina tegutsemiseks volituse andmise taotluse sisunõuded, taotlusele lisatavate dokumentide loetelu ning taotluse menetlemise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#).

(6) Volitatud laboratoorium teavitab põllumajandustoote analüüsimise tulemustest viivitamata Põllumajandus- ja Toiduametit, kui analüüsitulemused viitavad võimalikule hügieeninõuete rikkumisele.
[RT I, 01.07.2020, 1- jõust. 01.01.2021]

(7) Volitatud laboratoorium säilitab katseprotokollide algandmeid digitaalselt vähemalt kaks aastat.

(8) Valdkonna eest vastutav minister võib keelduda volitatud laboratooriumina tegutsemiseks volituse andmisest või tunnistada volituse kehtetuks, kui laboratoorium ei vasta käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud nõuetele.

§ 35. Proovide võtmise ning analüüsimise kulud

(1) Volitatud laboratooriumi võetavad analüüsitasud peavad olema kulupõhised, selged ja lähtuma võrdse kohtlemise põhimõttest ning kujundatud selliselt, et kataksid asjaomaste teenustega seotud põhjendatud kulutused.

(2) Põllumajandustoodete koostisosade ja kvaliteedi näitajate analüüsimiseks võetud proovide võtmise ning analüüsimise kulud kannab põllumajandustoodete töötleja.

8. peatükk PÕLLUMAJANDUSE JA MAAELU ARENGU NÕUKOGU

§ 36. Põllumajanduse ja maaelu arengu nõukogu

(1) Põllumajanduse ja maaelu arengu nõukogu on Maaeluministeeriumi valitsemisala küsimuste lahendamiseks ning valdkonna eest vastutavale ministrile järelduste ja ettepanekute esitamiseks moodustatud nõuandva õigusega alaline nõukogu. Põllumajanduse ja maaelu arengu nõukogu nõupidamised toimuvad vähemalt kord kvartalis.

(2) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab põllumajanduse ja maaelu arengu nõukogu töökorra ning nõukogu järelduste ja ettepanekute esitamise korra.

§ 37. Põllumajanduse ja maaelu arengu nõukogu pädevus

(1) Põllumajanduse ja maaelu arengu nõukogu:

- 1) analüüsib põllumajandustootjate majandustegevuse tulemusi ja põllumajandusturu olukorda;
- 2) teeb ettepanekuid maamajandustegevuse ning põllumajandustoodete tootmise ja töötlemise arenguks vajalike abinõude rakendamise kohta;
- 3) annab soovitusi põllumajandustoodete tootmise, töötlemise ja maamajandustegevuse arengueelistuste ning neist lähtudes riiklike abinõude rakendamise ning abi suuruse ja abi andmise vajaduse kohta, mida võimaluse korral arvestatakse riigieelarve koostamisel;
- 4) teeb ettepanekuid toetuste andmise ja parema kasutamise kohta;
- 5) teeb ettepanekuid maaelu arengu ning põllumajandustoodete tootmise ja töötlemise kohta;
- 6) täidab «Eesti maaelu arengukava (2004–2006)» raames seirekomisjoni ülesandeid;
- 7) teeb ettepanekuid Eesti seisukohtade kohta Euroopa Liidu Ministrite Nõukogus arutatavates põllumajandust ja maaelu arengut käsitlevates küsimustes.

(2) Põllumajandustootjale järgmisel aastal antavate toetuste liikide ja suuruse üle nõu pidades lähtutakse põllumajandusturu olukorrast ning maamajandustegevuse ja maaelu arengueelistustest.

9. peatükk RIIKLIK JA HALDUSJÄRELEVALVE

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 38. Riikliku ja haldusjärelvalve eesmärk ja ulatus

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(1) Riikliku järelvalve eesmärk on kontrollida riigiabi, vähese tähtsusega abi ja muu toetuse kasutamise eesmärgipärasust, riigiabi, vähese tähtsusega abi ja muu toetuse saaja tegevuse vastavust pärast toetuse maksmist või muul viisil abi andmist taotluse rahuldamise otsuses, asjakohastes Euroopa Liidu õigusaktides, käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele ning käesolevas seaduses sätestatud muude põllumajandusturu korraldamise riiklike abinõude rakendamist.
[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

(2) Haldusjärelvalve eesmärk on kontrollida käesoleva seaduse § 8 ja § 19 lõike 2 kohaselt sõlmitud halduslepingute täitmist ning riigiabi, vähese tähtsusega abi ja muu toetuse saaja tegevuse vastavust pärast toetuse maksmist või muul viisil abi andmist taotluse rahuldamise otsuses, asjakohastes Euroopa Liidu õigusaktides ning käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele, kui riigiabi,

vähese tähtsusega abi või muu toetuse saajaks on riigi või kohaliku omavalitsuse asutus või muu avaliku halduse ülesandeid täitma volitatud isik või asutus.

[RT I, 06.07.2018, 2- jõust. 01.09.2018]

§ 39. Riikliku ja haldusjärelevalve teostajad

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(1) Kui käesoleva seaduse §-des 3 ja 4 sätestatud riigiabi, §-s 17 sätestatud vähese tähtsusega abi, § 20¹lõikes 1 sätestatud muud toetust ning § 20³lõikes 1 sätestatud toetust regionaalprogrammi rakendamiseks annab riik Maaeluministeeriumi, PRIA või Riigi Tugiteenuste Keskuse kaudu, teostab riigiabi, vähese tähtsusega abi ja muu toetuse saaja tegevuse üle riiklikku ja haldusjärelevalvet vastavalt Maaeluministeerium, PRIA või Riigi Tugiteenuste Keskus.

[RT I, 15.05.2020, 1- jõust. 25.05.2020]

(2) Haldusjärelevalvet käesoleva seaduse § 8 ja § 19 lõike 2 kohaselt sõlmitud halduslepingu täitmise üle sihtasutuse poolt teostab Maaeluministeerium. Kui haldusleping lõpetatakse ühepoolselt või kui esineb muu põhjus, mis takistab sihtasutusel jätkata haldusülesande edasist täitmist, on täitmise edasine korraldaja Maaeluministeerium.

[RT I, 06.07.2018, 2- jõust. 01.09.2018]

(3) [Kehtetu -RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

(4) Käesoleva seaduse 6. peatükis sätestatud tuulekaera tõrjeabinõude rakendamise üle teostab riiklikku järelevalvet ja haldusjärelevalvet Põllumajandus- ja Toiduamet.

[RT I, 01.07.2020, 1- jõust. 01.01.2021]

(5) Käesoleva seaduse 7. peatükis sätestatud põllumajandustoodete koostisosade ja kvaliteedi määramise ning kvaliteediklassidele vastavuse määramise nõuete täitmise üle teostab riiklikku järelevalvet Põllumajandus- ja Toiduamet.

[RT I, 01.07.2020, 1- jõust. 01.01.2021]

(6) [Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(7) [Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 40. Riikliku järelevalve erimeetmed

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(1) Korrakaitseorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitseaduse §-des 30, 32, 49, 50, 51 ja 52 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.

(2) Kui eluruumi kasutatakse ka äriruumina, võib korrakaitseorgan selle töö- või lahtioleku ajal läbi vaadata ilma korrakaitseaduse § 51 lõikes 2 sätestatud halduskohtu loata.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 41. Korrakaitseorgani ametiisiku eri- ja kaitseriietus

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(1) Riikliku järelevalve meedet kohaldav korrakaitseorgani ametiisik kannab järelevalvetoimingute tegemise ajal vajaduse korral või taotleja nõudmisel taotleja antud eri- või kaitseriietust.

(2) Valdkonna eest vastutav ministervõib määrusega kehtestada nende järelevalvetoimingute loetelu, mille tegemise ajal peab korrakaitseorgani ametiisik kandma eri- või kaitseriietust, mille ostmise kulud kaetakse riigieelarvest.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

10. peatükk RIIGIABI, VÄHESE TÄHTSUSEGA ABI JA MUU TOETUSE TAGASINÕUDMINE

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

§ 42. Maaeluministeeriumi, Riigi Tugiteenuste Keskuse ning PRIA kaudu antud riigiabi, vähese tähtsusega abi ja muu toetuse tagasinõudmine

[RT I, 15.05.2020, 1- jõust. 25.05.2020]

(1) Kui pärast riigiabi, vähese tähtsusega abi või muu toetuse väljamaksmist selgub, et abi taotleja on teadlikult esitanud valeandmeid, ei ole täitnud abi väljamaksmise aluseks olevaid nõudeid, on saanud abi alusetult muul viisil või ei ole kasutanud abi sihipäraselt, nõuab Maaeluministeerium, Riigi Tugiteenuste Keskus või PRIA abi saanud isikult abi täielikku või osalist tagasimaksmist.

[RT I, 15.05.2020, 1- jõust. 25.05.2020]

(2) Abi tagasinõudmisest võib loobuda, kui abi ei ole võimalik sihipäraselt kasutada vääramatul jõu või abi saaja tahtest sõltumatu muu asjaolu tõttu.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul teeb Maaeluministeerium, Riigi Tugiteenuste Keskus või PRIA otsuse abi tagasinõudmise kohta. Otsus saadetakse abi saanud isikule posti teel lihtkirjaga või väljastusteatega tähtkirjaga 10 tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

[RT I, 15.05.2020, 1- jõust. 25.05.2020]

(4) Abi tuleb tagasi maksta 60 päeva jooksul sellekohase otsuse saamisest arvates.

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

(5) Põhjendatud juhul võib toetuse saaja taotlusel ajatada toetuse tagasimaksmise, nõudes vajaduse korral tagatist.

(6) Otsuse abi tagasinõudmise kohta võib teha abi määramise otsuse tegemise päevast alates 10 aasta jooksul.

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

(7) Kui abi saanud isik ei maksa abi tagasi käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud tähtaja jooksul, on Maaeluministeeriumil, Riigi Tugiteenuste Keskusel või PRIA-l õigus anda otsus abi tagasinõudmise kohta sundtäitmisele täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.

[RT I, 15.05.2020, 1- jõust. 25.05.2020]

(8) Abi tagasinõudmise korral nõutakse tagasimakstava abi summa jäägilt intressi. Intressimäär tagasimakstava abi summalt on eurodes ühe aasta Euribor + 5 protsenti aastas. Intressimäär määratakse kindlaks iga aasta 2. jaanuari seisuga ning see kehtib üks aasta. Intressi arvestatakse alates abi saajale abi tagasinõudmise otsuse teatavakstegemise päevast kuni abi tagasimaksmise päevani. Intressiarvestuse aluseks on tegelik päevade arv kuus ja 360-päevane aasta.

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 43. Sihtasutuse antud riigiabi, vähese tähtsusega abi ja muu toetuse tagasinõudmine

[RT I, 06.07.2018, 2- jõust. 01.09.2018]

(1) Sihtasutus määrab riigiabi, vähese tähtsusega abi või muu toetuse andmise lepingus kindlaks abi kasutamise sihtotstarbe. Sihtasutus kontrollib, et tema antud abi kasutatakse sihipäraselt.

[RT I, 06.07.2018, 2- jõust. 01.09.2018]

(2) Kui pärast abi andmist selgub, et abi saaja on teadlikult esitanud valeandmeid, ei ole täitnud abi väljamaksmise aluseks olevaid nõudeid, on saanud abi alusetult muul viisil või ei ole kasutanud abi sihipäraselt, nõuab sihtasutus abi saanud isikult abi täielikku või osalist tagasimaksmist sihtasutusele tagasinõudmise otsuses ettenähtud aja jooksul sellekohasest otsusest teadasaamisest arvates.

[RT I, 06.07.2018, 2- jõust. 01.09.2018]

(3) Sihtasutus otsustab käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul antud abi tagasinõudmise 30 päeva jooksul rikkumisest teadasaamisest arvates.

[RT I, 06.07.2018, 2- jõust. 01.09.2018]

(4) Abi tagasinõudmise otsuse võib teha abi määramise otsuse tegemise päevast alates 10 aasta jooksul.

(5) Sihtasutus kohaldab riigiabi, vähese tähtsusega abi ja muu toetuse tagasinõudmise suhtes käesoleva seaduse § 42 lõikeid 2, 5, 7 ja 8 koos käesolevast paragrahvist tulenevate erisustega.

[RT I, 06.07.2018, 2- jõust. 01.09.2018]

§ 44. Ebaseadusliku ja väärkasutatud riigiabi tagasinõudmine

Põllumajanduslik riigiabi ning käesoleva seaduse alusel ja korras antud muu riigiabi, mille on riigiabi andja, Euroopa Komisjon või Euroopa Liidu Kohus tunnistanud ebaseaduslikuks või väärkasutatud riigiabiks nõukogu määruse (EL) 2015/1589 tähenduses, nõutakse tagasi konkurentsiseaduse §-s 42 sätestatud alusel ja korras ning sellisel juhul tagasinõudmise suhtes käesoleva seaduse §-e 42 ja 43 ei kohaldata.

[RT I, 02.06.2021, 2- jõust. 01.07.2021]

11. peatükk

RIIGIABI, VÄHESE TÄHTSUSEGA ABI JA MUU TOETUSE ARUANDLUS

[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

§ 45. Põllumajandusliku riigiabi aruandlus

(1) Maaeluministeerium koostab Euroopa Komisjoni saadetud eeltäidetud põllumajandusliku riigiabi aruandetabeli alusel eelmisel kalendriaastal antud riigiabi aastaaruande ning edastab selle elektrooniliselt Eesti Vabariigi Alalisele Esindusele Euroopa Liidu juures, kes edastab aruande Euroopa Komisjonile hiljemalt 30. juuniks või Euroopa Komisjoni poolt kehtestatud tähtpäevaks.

(2) Maaeluministeeriumil on õigus käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud aruande koostamiseks küsida andmeid riigiabi andjalt.

§ 45¹. Põllumajandusliku riigiabi läbipaistvusnõude täitmine

(1) Komisjoni määruse (EL) nr 702/2014 artikli 9 lõike 2 punktis c ja lõikes 3 ning riigiabi suuniste punkti 128 alapunktis c ja punktis 129 nimetatud summat ületava üksikabi andmise korral sisestab riigiabi andja komisjoni määruse (EL) nr 702/2014 III lisas ning riigiabi suuniste punkti 128 alapunktides b ja c nimetatud andmed Euroopa Komisjoni asjaomasele veebilehele nelja kalendrikuu jooksul abi andmisest arvates ning maksusoodustuse vormis abi andmise korral kümne kalendrikuu jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtpäevast arvates. Riigiabi andja teavitab sellest viivitamata kirjalikult Maaeluministeeriumi.

(2) Maaeluministeerium kontrollib riigiabi andja sisestatud andmeid ning teeb need Euroopa Komisjoni asjaomasel veebilehel avalikkusele kättesaadavaks komisjoni määruses (EL) nr 702/2014 või riigiabi suunistes sätestatud tähtpäevaks.

(3) Maaeluministeeriumil on õigus nõuda riigiabi andjalt lisaandmete esitamist.
[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

§ 46. Põllumajandusliku väheste tähtsusega abi andmise üle arvestuse pidamine ja aruandlus

(1) Maaeluministeerium kasutab põllumajandusliku väheste tähtsusega abi andmise üle arvestuse pidamiseks ning aruandluseks konkurentsiseaduse alusel peetava riigiabi ja väheste tähtsusega abi registri andmeid.

(2) Maaeluministeeriumil on õigus põllumajandusliku väheste tähtsusega abi andmise üle arvestuse pidamiseks ja aruandluseks küsida andmeid abi andjalt.
[RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

§ 47. Andmete kandmine registrisse

(1) Käesoleva seaduse alusel PRIA kaudu antava riigiabi, väheste tähtsusega abi ja muu toetuse ning perioodi 2004–2006 struktuuritoetuse seaduse alusel PRIA kaudu antud toetuste kohta kannab PRIA Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse alusel ja korras peetavasse põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse järgmised andmed:

1) abi või toetuse taotleja ja saaja nimi, registri- või isikukood või isikukoodi puudumise korral sünniaeg, andmed tema elukoha, asukoha või tegevuskoha ja arvelduskonto kohta ning tema kontaktandmed, samuti andmed füüsilise isiku surma ja juriidilise isiku likvideerimise kohta;

2) abi või toetuse saamiseks esitatud taotluse andmed ja taotluse menetlemise käigus saadud andmed.
[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(2) Maaeluministeerium, PRIA, sihtasutus, Riigi Tugiteenuste Keskus ja muu seaduse alusel abi andja esitavad nende kaudu antud käesoleva seaduse § 17 lõikes 1 nimetatud põllumajandusliku väheste tähtsusega abi andmed konkurentsiseaduse alusel peetavale riigiabi ja väheste tähtsusega abi registrile.
[RT I, 15.05.2020, 1- jõust. 25.05.2020]

§ 47¹. Andmete kontrollimine

Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise riiklike abinõude rakendamiseks vajalike andmete õigsust võib kontrollida neid andmeid sisaldavatest registritest.
[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

12. peatükk

VASTUTUS

§ 48. Tuulekaera leviku vältimise nõuete täitmata jätmine

[Kehtetu -RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

§ 49. Põllumajandustoodete koostisosade ja kvaliteedi määramise nõuete rikkumine

(1) Põllumajandustoodete koostisosade ja kvaliteedi määramise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 50. Menetlus

(1) [Kehtetu -RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

(2) [Kehtetu -RT I, 14.03.2017, 1- jõust. 24.03.2017]

(3) Käesoleva seaduse §-s 49 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Põllumajandus- ja Toiduamet.
[RT I, 01.07.2020, 1- jõust. 01.01.2021]

13. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 51. Eelmistel aastatel antud vähese tähtsusega abi

Põllumajandusliku vähese tähtsusega abi andja esitab andmed alates 2005. aasta 1. augustist antud põllumajandusliku vähese tähtsusega abi saajate ja neile antud abi suuruse kohta hiljemalt 2008. aasta 1. septembriks PRIA-le, kes kannab abi saajate andmed Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse alusel ja korras peetavasse põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse 2008. aasta 1. oktoobriks.

§ 52. Eelmistel aastatel antud riigiabi ja vähese tähtsusega abi tagasinõudmine

Enne 2008. aasta 1. augustit:

1) alustatud tagasinõudmiste ja tagasimaksete menetlemine viiakse lõpule nimetatud menetluse alustamise ajal kehtinud õigusaktides sätestatud nõuete kohaselt;

2) tehtud toetuse taotluse rahuldamise otsuse või sõlmitud halduslepingu kohaselt antud toetuse tagasinõudmise korral lähtutakse nimetatud otsuse tegemise või halduslepingu sõlmimise ajal kehtinud õigusaktides sätestatud tagasinõudmise alustest.

§ 52¹. Põllumajandusliku vähese tähtsusega abi andmete ülekandmine

PRIA esitab alates 2009. aasta 1. jaanuarist põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registris registreeritud andmed põllumajandusliku vähese tähtsusega abi saajate ja neile antud abi suuruse kohta riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse hiljemalt 2015. aasta 1. veebruariks.
[RT I, 30.12.2014, 2- jõust. 01.01.2015]

§ 52². Käesoleva seaduse § 44 rakendamine

(1) 2021. aasta 1. juulil jõustunud käesoleva seaduse § 44 redaktsiooni rakendatakse ebaseaduslikult antud või väärkasutatud riigiabi tuvastamise juhtudel, kui riigiabi on antud alates 2021. aasta 1. juulist.

(2) Enne 2021. aasta 1. juulit antud riigiabi suhtes, mille kohta tuleb teha tagasinõudmise otsus alates 2021. aasta 1. juulist, kohaldatakse maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse kuni 2021. aasta 30. juunini kehtinud redaktsiooni.
[RT I, 02.06.2021, 2- jõust. 01.07.2021]

§ 53.–§ 55.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 56. Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse volitusnormide kehtivus

Seni kehtinud maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse § 19 lõike 2, § 58 lõike 1 üksnes põllumajandustootja asendamise toetuse ja praktikatoetuse osas, § 67 lõike 4, § 68 lõike 3, § 69 lõike 2, § 70 lõigete 4 ja 5, § 72 lõike 3 ning § 73 alusel antud õigusaktid kehtivad pärast käesoleva seaduse jõustumist kuni kehtetuks tunnistamiseni või käesoleva seaduse alusel antud uute õigusaktide jõustumiseni.

§ 56¹. Haldusajjade täitmise üleandmine

Käesoleva seaduse kuni 2018. aasta 31. augustini kehtinud redaktsiooni § 20⁴lõikes 3 nimetatud halduslepingu täitmisega seotud töötajate töölepingud lähevad alates 2018. aasta 1. septembrist üle haldusülesannete täitmist jätkavale Riigi Tugiteenuste Keskusele ja nende kohaldatakse töölepingu seaduse § 112 lõiget 1.
[RT I, 15.05.2020, 1- jõust. 25.05.2020]

§ 57. Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 58. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2008. aasta 1. augustil.